

Per Bolund: Almedalstal 2019

Talare

Per Bolund
Miljöpartiets språkrör

Datum

30 juni 2019

Plats

Almedalen

Omständigheter

Miljöpartiets nya språkrör Per Bolund höll sitt första almedalstal 30 juni 2019.

Hej mångfaldsvänner!

Vänner av mångfald, kan man vara något finare? Vi vet alla hur mångfald berikar, både i samhället och i naturen.

Jag fick en påminnelse om det när jag lät min gräsmatta växa upp till en sommaräng i år.

Alla dessa fantastiska blommor, fjärilar och humlor som dök upp, det var en ren njutning att se!

Men tyvärr är vår mångfald hotad.

Så här i sommartider så är vi många som gillar att vara ute i den svenska naturen. Ta en skogspromenad eller vandra i fjällen. En tur på sjön med segelbåten eller cykeltur här på Gotland. Kanske bara ta en kopp kaffe i solen på trappan.

Inte sällan får man höra människor säga att ”Det är så skönt för att det är så tyst. Inga ljud som stör” Jag tillhör dem som inte bara uppskattar tystnaden i naturen. Jag har också börjat bli rädd för den.

För det har blivit tystare där på vandringssturen.

I våras kom en rapport från FN som kanske kan förklara varför.

En miljon arter är hotade av utrotning. Inte minskande, vi pratar om utrotning. En miljon arter av totalt åtta miljoner.

Nyheten skakade om oss i ett dygn, men det borde ju vara toppnyhet än idag. I varenda nyhetssändning borde politiker och andra makthavare stå till svars om hur vi ska stoppa det här.

När jag var liten så handlade det om stora, tydliga djur som var hotade. Någon annanstans.

Elaka tjuvskyttnar som jagade ståtliga elefanter, noshörningar och pandabjörnar.

Det var tydligt vem som var skurken och hjälten. Och vi kunde vara på rätt sida. Modiga viltvårdare med gevär och Land Rover mot de elaka tjuvskyttarna.

Men hur ska vi människor hantera när det är vi som är skurken? Att det är vårt sätt att leva som är orsaken till att det ser ut så här? Vi kan ju inte skylla på att vi inte vet. Vi vet mycket väl.

Vi vet att det är sättet vi producerar mat på som gör att antalet insekter och småfåglar minskar drastiskt. Vi vet att det är skogsskövling och ohållbart skogsbruk som gör att arter försvinner. Vi vet att utfiskning, nedskräpning och klimatförändringar förstör för mängder av arter i haven.

Ändå gör mänskligheten inte allt vi kan. Hela tiden, varje dag.

Varför väljer vi att snooza när regnskogen huggs ner, fisken i havet tar slut och insekterna försvinner?

Vad är det hos oss som gör att vi tror oss vara en fristående varelse som inte behöver naturen och de ekosystem som vi lever i?

Det är dags nu att inse att vi är helt beroende av vår omgivning. Inte bara vänner, familj och medmänniskor. Vi är också beroende av det ekologiska systemet.

Växter och djur, på land och i haven, ger oss luften i våra lungor, mat på bordet och rent vatten att dricka.

Det är därför Miljöpartiet kämpar för ett hållbart jord- och skogsbruk. Det är

därför vi kämpat i budget efter budget för att satsa mer pengar på att skydda och sköta värdefulla skogar och havsområden.

Och vi lyckades öka anslagen med flera miljarder, så mycket att vi var på väg att nå det mångfaldsmål vi satt upp. Sen kom Moderaternas och kristdemokraternas budget. Varannan krona för naturskydd skars bort för att betala för skattesänkningar.

Tydligare än så kan inte konflikten om miljön bli i svensk politik: Miljöpartiet bygger upp, konservativa partier river ner miljöarbetet. Sorgligt men tyvärr sant.

Nyligen kom det en forskningsrapport som hade tittat på barn som bor i städer och deras relation till naturen. Den visade tydligt att de som hade konkreta upplevelser och erfarenheter av naturen också var mer benägna att skydda den.

Barn som förstår naturen skyddar den helt enkelt. Jag tror att vi har en hel del konservativa politiker som behöver förstå naturen bättre!

Det är detta som gör att jag är miljöpartist. För oss är grönt inte bara en färg, det är en inställning. En insikt om att människans plats på jorden är beroende av att vi värnar även de andra arter som videlar denna planet med. Den gröna rörelsen vet att det vi gör mot planeten, det gör vi också mot oss själva.

Vet ni hur många gånger människor i genomsnitt använder ett klädesplagg? 10 gånger.

Någon odlar bomull, plockar den, rensar den, spinner den, väver, färgar tyget, syr kläder, transporterar, säljer dem och sen använder vi dem tio gånger innan vi slänger dem eller lägger dem längst bak i garderoben.

9 av 10 svenskar har kläder i garderoben som de inte använder.

Vi köper i snitt ett nytt plagg i veckan, men ändå säger 81 procent av svenskarna att de ”inte har någonting att ta på sig”.

Var tredje person har svårt att stänga garderobsdörren på grund av alla kläder.

Vi konsumerar 14 kilo kläder per person. Varje år. Nästan ingenting återvinns.

Det som kallas ”fast fashion” håller på att ta knäcken på vår planet. Snabbt.

Enligt en ny rapport från FN går det åt 7500 liter vatten för att producera ett par jeans. Det är lika mycket som en person dricker på sju år. Det syns inte prislappen.

Ännu mer bisarrt blir det när anställda på stora klädkedjor får i uppdrag att ta en kniv och skära sönder helt nya skor, tröjor och byxor.

Man kan bara skaka på huvudet och tycka att det är galet, för det är det. Men vad är det som gör att vi har hamnat i vad som inte ens kan sägas vara ett köp- och slängsamhälle?

Hur kan man tjäna mer pengar på att förstöra och slänga kläder än på att sälja dem eller ge dem till någon som behöver dem?

Grönt inte bara en färg, det är en inställning. En insikt om att när vår konsumtion utarmar vår planet, då är det dags att hitta nya sätt att konsumera det vi behöver, inte ändra planeten.

I andra länder pratar man nu om ”rätten att reparera”. Det är ingen nyhet för oss miljöpartister. Men vi blev nog alla lite överraskade att det blev en världsnyhet när vi sänkte momsens på reparationer. Nu gör grön politik att det växer fram lösningar som förlänger livet på kläderna.

Momssänkningen gjorde att företag som Repamera växte fram. Ett företag som gör att vi kan lägga våra trasiga kläder i posten och få hem dem lagade några dagar senare.

Istället för att allt för snabbt behöva slänga våra favoritjeans när de går sönder kan vi nu billigt och enkelt laga dem. Bra för oss, bra för planeten.

Samtidigt ökar second hand-försäljningen. Klädbibliotek och klädabonnemang växer fram runt om i landet. Allt fler företag erbjuder oss att hyra kläder istället för att köpa allt vi vill använda.

Varför är det självklart att hyra vår skidutrustning men inte våra skidkläder fast vi använder dem under samma tid? Delandets ekonomi har kommit för att

stanna.

Nu tar vi snart nästa steg med ett nytt HYBER-avdrag som gör det ännu billigare och enklare att dela saker med varandra. Det kommer också att sänka kostnaden för att köpa saker begagnat och reparera de saker vi redan har.

Av 100 kronor som ett svenskt hushåll lägger på att köpa saker så går 98 kronor fortfarande till att köpa nya prylar. Två kronor går till att reparera eller vårda. Det behöver man inte vara nobelpristagare för att förstå att det inte är hållbart.

Det finns en gammal myt inom politiken om att det enda som kan lösa arbetslösheten är att konsumera fler prylar i all oändlighet. Som om valet stod mellan masskonsumtion eller massarbetslöshet. Inget kunde vara mer fel.

Ett nytt Hyber-avdrag skulle kunna skapa 10 000 nya jobb som också bidrar till att göra samhället hållbart. Precis det som ungdomar idag säger att de vill vara med och skapa när de ska ut på arbetsmarknaden.

I framtiden är det cirkulär ekonomi som gäller. Delningsekonomi istället för masskonsumtion. I det hållbara samhället är skraddare och skomakare spännande framtidsyrken!

Kommer ni ihåg när Moderata Ungdomsförbundet hade en kampanj där det stod ”Jag älskar att äga” på knapparna? Vi borde starta en kampanj där det står ”Jag älskar att äga – tillsammans”.

Reparationer, uthyrning, delning och second hand kan vara med och skapa en hållbar konsumtion. Ett sätt att få de saker vi behöver men som ger människor råg i ryggen istället för ont i magen.

Grönt är inte en färg, det är en inställning. Ett förhållningssätt till förändring. När köp-och-släng-samhället kört in i väggen, då visar vi gröna att det finns alternativ. En politik där vi tar hand om, reparerar och förnyar istället för att köpa nytt, kasta och slösa.

Mina vänner, Ni har nog alla sett bilden på hundspannet på Grönland. På hundarna som ser ut att springa på vattenytan. Bilden togs av polarforskaren Steffen Olsen.

Grönlandsisen hade svämmats över av smältvatten. Isen smälter nu mycket tidigare än normalt. Och mycket tidigare än forskarna förut trott kan ske. Det kanske är lätt att rycka på axlarna och säga att ”Ja ja, det spelar väl ingen roll när isen smälter?”

Men faktum är att det spelar väldigt stor roll. Om isen smälter tidigare på sommaren, desto mer is kommer att smälta senare på året. Isen reflekterar bort solens strålar bättre än vatten.

Om Grönlands polarisar smälter helt kommer havsytan på världshaven att stiga med sju meter. Sju meter! Det är dåliga nyheter för alla oss som tycker om Almedalen! Torka och skogsbränder härjar vår världsdelen igen. Just nu är det rekordvarmt i södra Europa och sommaren har knappt börjat. Det är en värmebölja som tar människors liv. I Paris har man byggt en ny sorts skyddsrum, kylrum dit äldre och andra särskilt känsliga kan ta sig. Flera hundra fontäner har byggts för att invånarna ska kunna svalka sig trots att det knappt hjälper.

Den extrema sommaren vi pratade om förra året är på väg att bli normalfallet. Om detta är det normala, vad blir då framtidens extremväder?

Alla som lärt sig att köra bil (eller cykla för den delen) vet att man måste hålla blicken långt framåt för att kunna planera sitt körande.

Den som bara håller koll på det som händer precis i närheten av bilen kommer att missa när vägen svänger.

Vi kör mot en okontrollerad klimatförändring men vi kan också höja blicken och välja en annan väg. En där vi återtar kontrollen och stabiliserar klimatet.

Än så länge kan vi göra det valet. Men det är en tidsbegränsad lyx att kunna välja. Väntar vi för länge blir det för sent.

Detta innebär också att vi kommer att behöva fatta en del tuffa beslut. Och människor är villiga att svänga av vid skylten där det står Hållbar framtid. Människor är beredda till förändringar.

Låt mig ta ett exempel, flygskatten.

När den rödgröna regeringen införde flygskatten blev de borgerliga väldigt upprörda. Inte på utsläppen från flyget utan på miljöpolitiken. Man blev så upprörda att man ville fälla regeringen. För att skydda flyget.

När Ulf Kristersson, Ebba Busch Thor och Jimmie Åkesson fick chansen i höstas så valde de att avskaffa flygskatten. Flyget skulle till varje pris skyddas från att betala för sin påverkan på klimatet.

Tydligare än så här blir det inte i klimatpolitiken. När andra länder vill följa efter Sverige (nu senast den nya regeringen i Finland) så vill de konservativa montera ner klimatarbetet.

De har missat att svänga av där det stod Hållbar framtid på skylten. Om de hade höjt blicken hade de sett skylten.

Flygskatten visar att vi kan ändra beteenden, att utsläppen kan minska. Och att människor uppskattar effektiv miljöpolitik, politik som gör skillnad!

Människor tar nu semester i Sverige, det som kallas hemester eller svemester. Fler och fler upptäcker vår fantastiska natur. SJ har precis börjat sälja ett tågfluffarkort för att resa runt i Sverige. Naturturismen växer så det knakar. Tusentals företag som ger jobb i hela landet och visar vår fantastiska natur och lär oss dessutom om vår plats i naturen och mångfaldsväven.

Vi ser nu att tågresorna till övriga Europa slår försäljningsrekord och flygandet minskar. Runt om i hela landet håller en ny basindustri håller på att växa fram, en som växer ur den gröna ekonomin.

Nu byggs Europas största vindkraftspark utanför Piteå. Europas största batterifabrik ska byggas utanför Skellefteå. I Luleå byggs nu världens första anläggning för att producera stål utan kol. Nu kommer planer på flera storskaliga biodrivmedelsfabriker runt om i Sverige. I Söderhamn, i Gävle, i Göteborg.

Istället för att importera olja för många tiotals miljarder kronor varje år kommer våra pengar ge hållbarhet, industrier och jobb här i Sverige.

Många tusentals arbetstillfällen skapas runt om i hela landet. Fackpampar och näringslivstoppar borde applådera omställningen som jobbmotor istället för att kritisera miljöpolitiken.

Grönt är inte bara en vacker färg, det är en inställning. En insikt om att klimatomställningen av samhället är något positivt och lustfyllt. Som gör att vi människor kan känna oss delaktiga i något större än oss själva. Att vi kan vara en del av lösningen.

Jag tror att det är just den känslan som ligger bakom att det kommer att gå snabbare än vi tror att ställa om. Och vara enklare än vi tror. Historien talar sitt tydliga språk.

På 90-talet var vi gröna med och höjde skatten på villaolja. Samtidigt gavs ett bidrag till de som ville byta ut sin gamla oljepanna mot bergvärme, pellets eller någon annan form av uppvärmning.

Många tunnor skramlade om samhällets undergång. Pensionärerna skulle frysa i sina hem och människor tvingas flytta. Så vad hände? På bara några år byttes pannorna ut, mycket snabbare än de mest optimistiska experterna trodde. I dag minns nästan ingen ens lukten av villaolja.

Priset på förnybar energi sjunker nu snabbare än man trott, i hela världen. Ny vindkraft och solkraft är idag billigare än kol och olja på många ställen. Här hemma håller vi på att nå målet för förnybar energi nio år före utsatt tid.

Försäljningen av elbilar har ökat med flera hundra procent i år jämfört med förra året. Solcellerna ökar snabbt och nu ska IKEA börja sälja solceller i Sverige. Lösningarna växer fram här och nu. MEN vi ska vara medvetna om att det här inte är resultatet av en naturlag. Det är resultatet av en mängd tydliga och tuffa klimatbeslut som Miljöpartiet varit med och genomfört.

Marknaden är ingen välgörenhetsorganisation. Marknaden investerar sina pengar i det som är lönsamt. Nu är det tack vare politiken och tekniken förnybart som är framtiden. Inte olönsam kol, olönsam olja och fantasiberoende kärnkraft.

För oss är grönt inte bara en färg, det är en inställning. En insikt om att

fossilindustrin behöver dö ut för att inte vi ska göra det. Och för att ge plats åt det nya, förnybara samhället.

Det finns en utmaning som behöver hanteras. Fossilberoendet i transportsektorn. Men det finns bra nyheter även här. Det går att köra på förnybar bensin och diesel.Bränsle som kommer från den svenska skogen istället för fossilberoende diktaturer och vittrande demokratier.

Nu gäller det bara att tvinga fossilbolagen att blanda in så mycket av det förnybara bränslet som det går på så kort tid som möjligt. Detta kallas för Bränslebytet.Systemet har bara funnit sedan förra året, men är redan nu ett effektivt styrmedel för att bränslebolagen ska minska sina koldioxidutsläpp. Mer och mer i tanken är förnybart.

Nu har tiden kommit för oss politiker att bestämma hur systemet ska se ut efter 2020 och fram till 2030.

Vi har nu ett gyllene tillfälle att lägga i högsta växeln och trycka på gaspedalen för att företagen ska våga investera i svensk glesbygd och hållbara jobb långt utanför Stockholms tullar.

Jag har idag föreslagit en rad olika åtgärder för att alla som vill ska kunna tanka förnybart och köra från macken med rent samvete.

Miljöpartiet vill att bränslebytet ska skärpas till 100 procent för diesel och maximalt möjligt för bensin redan om 10 år.

Vi vill ge ett stöd till de som vill konvertera sina bensinbilar till att kunna gå på förnybar bensin.

Vi vill fortsätta bygga ut laddstolpar för elbilar i hela landet. Vi vet alla att om tio år kommer de allra flesta bilar som säljs att gå på el. Det är bra eftersom vi då lättare kan se till att de som fortfarande körs på bensin och diesel då kan göra det på förnybart istället för fossilt.

Grönt är inte bara en färg, det är också en inställning till förändring. Den gröna vägen är att gå från att vara fossilberoende till beroende av skogen och naturen. Det borde vara ett enkelt val.Den gröna vägen innebär att den sista droppen

fossila bränslen ska säljas om tio år.

Klimatpolitik är inte bara de beslut som fattas, det är också det man väljer att avstå från att göra. Det är därför som jag brukar säga att vi också måste ta itu med miljöproblemet Klimatfegisarna

För dem som det inte spelar någon roll vad forskningen säger. De föreslår ändå att man ska bygga ut flygplatser samtidigt som människor väljer att flyga mindre. De som blir upprörda över att kolkraftverk läggs ned. De som tvekar när det ska fattas beslut om ifall våra pensionspengar ska investeras i fossilgas, kolgruvor och kalhyggen. Eller om det ska satsas på vindkraft, tåg och solceller.

Under lång tid har klimatfegisarna kommit undan. Men jag är övertygad om att den tiden är över. Nu måste de stå till svars när väljare kräver svar av sina politiker.

Vi är på väg in i en ny tid, där väljarna belönar den som agerar på hotet mot planeten. Det är därför de gröna partierna nu växer kraftigt i valen i Finland och Danmark. I EU-valet i maj växte den gröna gruppen till att bli en av de största i EU-parlamentet.

I Tyskland är de gröna nu största parti i mätningarna. Man har länge varit störst bland de unga, nu är man största parti bland unga under sextio år! Väljarna har slutat låta sig bli matade med vackra ord, nu söker man handlingskraft. Och det är hos de gröna partierna man hittar den!

I verkligheten befinner vi oss i ett klimatnödläge. Det har vi varit länge men det märks tydligare nu. Nu börjar till och med naturen att få panik. På senvåren började det snöa plötsligt. Eller det såg i alla fall ut som det. Det var asparna som spred sina frön i panik efter förra årets varma sommar. I rädsla för att dö satsade de allt på att sprida så många frön som möjligt.

Skogsägare berättar samtidigt om att granarna är täckta av röda kottar av precis samma anledning. Träden har dödsskräck.

Nu har vi fått meddelande från naturen, forskarna och barnen. När ska de vuxna i det politiska rummet ta av sig hörselkåporna och lyssna?

Grönt är inte bara en färg. Det är också en prioritering, där naturens skrik på hjälp ska lyssnas på, inte ignoreras. En vetskap om att när vi hjälper naturen hjälper vi också oss själva att överleva.

Fantastiskt att få vara här och att få inleda hela Almedalsveckan. Almedalsveckan ska vara en demokratisk mötesplats. Visst kan man klaga över att det blivit för kommersiellt och att de med störst ekonomi tar störst plats och har högst röst.

Men Almedalen kan vara något större. Det kan vara en plats för utbyte av tankar, demokratiska samtal och myller av idéer, ideologier och initiativ. När det är som bäst är det ett möte mellan Fältbiologen och Fackbasen, mellan MR-aktivisten och PR-konsulten, mellan den gröna ungdomen och Bankchefen.

Men något har förändrats. Alla kan inte delta i myllret och samtalen längre. I år har bland annat RFSL valt att inte vara här med oss andra. Av rädsla för sin egen säkerhet.

Det är helt oacceptabelt att de som arbetar för allas lika värde inte ska våga delta och göra sin röst hörd. Jag kan förstå och respektera den rädsla som de känner. Men vi ska aldrig acceptera de krafter som vill skrämma andra till tystnad.

Förra årets mångfaldsmarsch visade upp precis det som extremisterna själva är rädda för. Att vi är många och att de är några få. Och att vi är många som tänker stå upp för alla människors lika värde, medmännisklighet och demokrati. Det är demokratin och våra värderingar som de är rädda för.

Grönt är inte bara en vacker färg, det är en ideologi som baseras på alla människors lika värde och lika rätt att göra sin röst hörd utan att behöva mötas av hot och hat.

Miljöpartiet är partiet för mångfaldsvänner. De som kämpar för mångfalden i samhället lika väl som i naturen. Vi är partiet för oroadе optimister. För alla som insett att vi befinner oss i ett nödläge för klimatet men som också vill göra något åt det.

För oss är det gröna inte bara en färg, det är ett hopp, en vetskap om att läget är allvarligt men också att det går att förändra.

Vi gröna vet att en annan värld är möjlig. Vi vet att ett framtida samhälle inte bara kan vara hållbart för planeten utan också bättre för oss som bor där.

Vi vet att det finns en mångfald av lösningar på de problem vi ställs inför. Vi vet att vi kan fixa det, tillsammans.

Tack!

Källa

<https://www.mp.se/just-nu/bolunds-tal-i-almedalen-2019/>

Taggar

2010-tal, 2019, Almedalen, Man, Miljöpartiet

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/per-bolund-almedalstal-2019>